

Utrymmet mellan brädorna gör att vinden kan passera, vilket minskar trycket på planket när det blåser.

Mer privatliv med TÄTT PLANK

Om du snabbt vill bygga nytt plank och ändå vill att det ska stå kvar efter nästa höststorm krävs noggrannhet och hårt arbete. Utan att lägga tid på att gjuta bygger vi ett klassiskt plank med **kraftiga stolpar och stående brädor** som ger avskildhet och vinden kan ändå tränga igenom.

Stolpar

Börja med de yttre stolparna i planket. Om planket har flera sidor bör hörnstolparna också vara bland de första som sätts i marken. De yttersta stolparna bör sättas upp innan du börjar gräva hål för de andra stolparna. Ett snöre mellan de yttersta stolparna visar raka vägen för de mellanliggande hålen. Avståndet mellan stolphålen beror på hur breda du vill att facken ska vara.

Det krävs en hel del grävande - men som tur är finns både jordbör och stolpspade att hyra. Om du ska göra många hål är det en bra idé att hyra en motordriven jordbör.

1 Hålen till de yttersta stolparna grävs mitt i hörnet. Markera skärningslinjen med ett snöre. Med en tejpbitt på skaftet kan du dessutom hålla koll på när hålet är tillräckligt djupt.

2 Gräv upp den lösa jorden med en stolpspade. Hålet ska vara minst 90-100 cm djupt, och det är viktigt att framför allt de yttre stolparna står stadigt på plats, så det är bättre att gräva lite för djupt än tvärtom.

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Principen för att bygga ett plank är enkel. Du måste dock vara noggrann när du placerar stolparna och fäster dem i marken.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

1-2 dagar per 5 meter plank exklusive målning.

PRIS

Ca 750 kronor per meter.

MATERIAL

100 x 100 mm tryckt furu

· Plankstolpar (A)

38 x 73 mm tryckt furu

· Tvärlåar (B)

25 x 125 mm tryckt furu

· Överliggare (C)

19 x 125 mm obehandlad furu

· Panelbrädor (D)

Dessutom

· 40 x 3,0 x 90 x 90 mm beslag (E)

· 5 x 40 mm ankarskruv

· 4,5 x 50 mm rostfri A4-skruv

· 5 x 70 mm rostfri A4-skruv

SPECIALVERKTYG

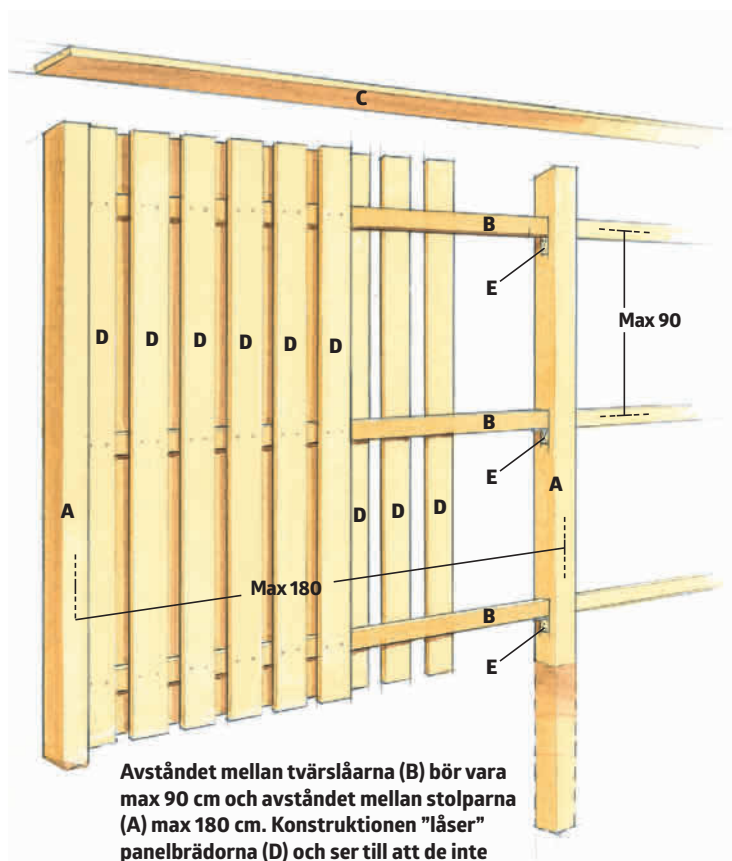
Jordbör - Stolpspade - Kapsåg -

Sticksåg med extra långt blad

· Långt måttband · Linjelaser

Så här är planket konstruerat

Vi bygger ett 180 cm högt staket. Tvärlåarna (B) sätts i mitten av stolpen (A) och staketet kläs med stående brädor (D) på båda sidor. Överliggaren (C) skyddar ändträet på stolparna (A) och brädorna (D) från fukt. Stolparna grävs ner, så slipper vi betong.

Avståndet mellan tvärlåarna (B) bör vara max 90 cm och avståndet mellan stolparna (A) max 180 cm. Konstruktionen "låser" panelbrädorna (D) och ser till att de inte kan vrida sig för mycket.

3

Skruva ihop regler och stöttor och använd en skruvtving för att fästa den andra änden av reglarna i stolpen (A). Spänn eventuellt fast ett vattenpass på stolpen så att du kan hålla koll på att den är i våg.

4

När stolpen står där den ska och är lodrät, måste den bankas ned i marken. Fyll hålet med jord 10 cm åt gången och packa ordentligt på alla sidor mellan varje fyllning. Fortsätt tills hålet är fyllt.

Hellre för långa än för korta

När du köper stolpar måste du ta hänsyn till staketets höjd plus de minst 90-100 cm som stolparna måste gå ner i marken.

Men stolparna ska helst vara längre än så, eftersom det är svårt att gräva ner dem exakt lika djupt i marken. De ska alltså vara så långa att du slutligen kan korta av dem.

Tvärslåar

Tvärslåarna, tillsammans med stolparna, utgör plankets stomme, som kommer att bära upp panelbrädorna.

Om planket ska kläs med stående panel placeras tvärslåarna horisontellt, mellan stolparna. Om planket däremot skall kläs med en liggande panel ska tvärslåarna monteras vertikalt på sidan av stolparna. Om panelen skall vara diagonal måste stommen byggas som en kombination av de två.

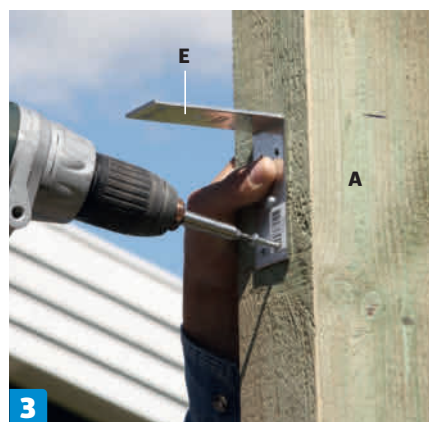
För att säkerställa att du får samma avstånd mellan alla stolpar kan du använda en uppsättning tvärslåar som "distanser".

1 Innan du sätter upp övriga stolpar måste du såga till två tvärslåar (B) som stämmer med avståndet mellan det första stolparet. Tvärslåarna har vinkeljärn i båda ändar så att de är lätta att skruva på och av.

När en stolpe ska på plats

sätts tvärslåarna (B) tillfälligt fast uppe och nere mellan föregående stolpe och nästa. Det säkrar avståndet och styr stolpen. I sidled stöds stolpen av en stötta och en regel, vilket gör arbetet med att rätta upp stolpen mycket enklare.

3 Skruva fast vinkelbeslagen (E) på båda sidor av stolparna (A). De ska hålla fast den övre tvärslåen. Fäst vinkeljärnen med 5 x 40 mm ankarskruv så att de ligger i nivå med underkanten på den övre tvärslåen.

4 Tvärslåarna (B) sågas till så de passar mellan stolparna. Om du har varit noggrann med placeringen av stolparna kan du kapa alla tvärslåar på en gång; de har samma mått som de två distanserna från tidigare.

Raka linjer med laser

När du ska markera tvärslåarna på stolparna kan du använda en tumstock och en snickarpenna.

Men om du ska bygga ett längre plank är det en bra idé att använda en laser. Det finns många modeller på marknaden, men eftersom vi bara behöver en tydlig horisontell linje kan vi klara oss med en bra linjelaser. Om du markerar för tvärslåarna i skymningen så syns laserstrålen bäst då.

Du kan också använda en krysslaser, en cirkellaser eller en rotationslaser om du har någon av dessa.

En linjelaser som exempelvis Bosch GLL 2-10 kostar ca 1.200 kronor.

5 När de översta tvärslåarna har skruvats fast, kan du mäta ner från den övre tvärslåen till den mellersta och den nedersta tvärslåen. Nu kan du fästa de två nedre tvärslåarna på stolparna (A).

Överliggare

När stolparna står stadigt i marken och du har satt tvärsålar på hela staketet kan du börja med det konstruktiva träskyddet.

Konstruktivt träskydd är det skydd som du bygger in i planket, till exempel genom att montera en överliggare som skyddar stolparnas ändträ.

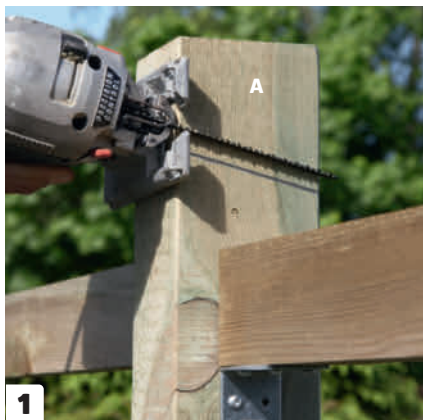
Stolparnas ändträ är mycket sårbart eftersom det lätt suger åt sig vatten - även om virket är tryckimpregnerat. En överliggare som du monterar i en vinkel på 10-15 grader är därför ett effektivt skydd.

Panel

Det finns en mängd olika alternativ när det gäller att klä ett plank eller staket. I de flesta fall används dock olika slags brädor.

Brädorna kan sättas stående, liggande eller diagonalt. Det är upp till din smak, din plånbok, gällande detaljplaner och i vissa fall även en fråga om samspel med dina grannars staket.

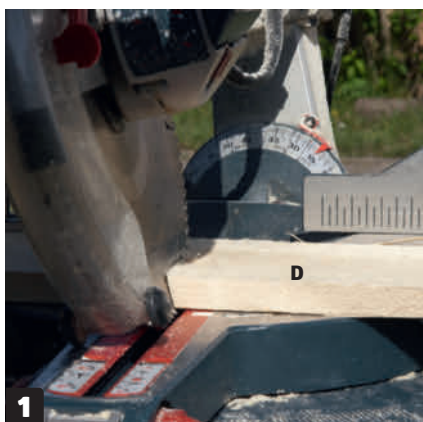
Vi klär planket på båda sidor och förskjuter brädorna så att man inte kan se igenom. Vinden kan dock fortfarande ta sig igenom, vilket minskar trycket på planket när det blåser.

1 Mät med en smyginkel och såga ett snitt så att toppen på stolpen (A) får en vinkel på 10-15 grader. Enklast är att använda en sticksåg med ett extra långt blad. Men du kan också använda en fogsvans.

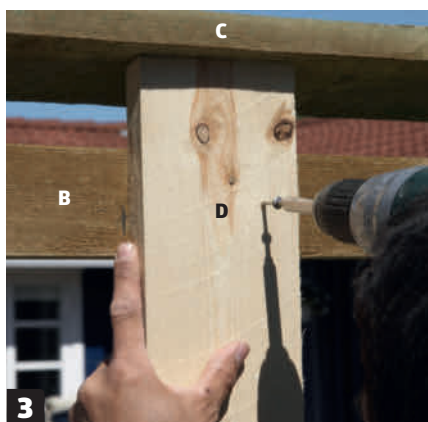
2 För att undvika att överliggaren (C) börjar gunga, går den över två fack. Brädan placeras rakt ovanför stolparna och fästs med 2 x 5 x 70 mm skruvar av rostfritt stål i varje stolpe.

3 Kapa alla brädor (D) på längden. Överst på brädorna ska snittet vinklas, så att det stämmer med vinkeln på överliggaren (C). Du kan också såga i vinkel längst ner för att underlätta vattenavrinning.

4 Börja med att mäta och markera mitten mellan stolparna. Du kan antingen skruva fast en bräda i mitten eller välja att ha ett mellanrum mellan två brädor i mitten. Välj den lösning som fungerar bäst för dig.

5 Stöt upp det första brädan (D) mot överliggaren (C) och rikta in den enligt dina markeringar. Kontrollera att brädan är helt i lod och skruva fast den med 2 x 4,5 x 50 mm rostfria skruvar på varje tvärsåla (B).

Nu ska bara resten av brädorna (D) sättas upp med ett avstånd som motsvarar ungefär halva brädans bredd; avståndet bör vara detsamma i hela facket, men du kan anpassa det något för att få måtten att gå jämnt ut.